

نیما یوشیج

مجموعه کامل اشعار

گردآوری، نسخه برداری و تدوین:

سیروس طاهباز

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

کتابخانه ملی

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، خیابان ولیعصر، تهران، ایران

پلاک ۱۶۱، صندوق پستی ۱۹۸۳۹-۱۹۸۳۸، تهران

تلفن: ۰۲۱-۸۸۷۷۷۹۸۸، ۸۸۷۷۷۹۸۹

www.nli.ir @nli.ir @nli.ir @nli.ir

www.nli.ir @nli.ir @nli.ir @nli.ir

مؤسسه انتشارات نگاه

تاسیس: ۱۳۵۲

وقتی که...

Handwritten text in Persian script, likely a historical account or a list of events, written in a cursive style.

Handwritten text in Persian script, possibly a title or a specific entry from a document.

A handwritten table with multiple columns and rows of text in Persian script, possibly a ledger or a list of items.

ای نام تو بهترین سرآغاز
بی نام تو نامه کی کنم باز
«نظامی»

یادداشت گردآورنده

این کتاب مجموعه‌ی کامل اشعار فارسی نیمایوشیج است، که به یاری خداوند بزرگ در طول سالیان متمادی به گردآوری، نسخه‌برداری، تدوین و آماده‌کردنشان برای چاپ توفیق یافتم. شعرهای فارسی به پیشنهاد روانشاد عالیله خانم جهانگیر (یوشیج) و زنده‌یاد جلال آل‌احمد و موافقت استاد بزرگ محمدمعین، وصی‌نیمایا، و لطف آقای شراگیم یوشیج، به تدریج از سال ۱۳۴۰ به بعد تکمیک، نسخه‌برداری و تدوین کردم و بخشی از آنها را در طول این سالیان در مجموعه‌های جداگانه به این شرح منتشر کردم:

ماخ‌اولا (۲۹ شعر، انتشارات دنیا، چاپ اول ۱۳۴۴)، شعر من (۲۱ شعر، انتشارات جوانه، ۱۳۴۵)، ناقوس (۱۲ شعر، انتشارات مروارید، ۱۳۴۵)، شهر شب و شهر صبح (۱۱ شعر، انتشارات مروارید، ۱۳۴۶)، قلم‌انداز (۲۱ شعر، انتشارات دنیا، ۱۳۴۹)، فریادهای دیگر و عنکبوت رنگ (۱۴ شعر، انتشارات جوانه، ۱۳۵۰)، آب در خوابگاه مورچگان (۵۴۰ رباعی، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۵۱)، مانلی و خانه‌ی سریویلی (دو منظومه، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۵۲)، حکایت و خانواده‌ی سرباز (انتشارات امیرکبیر، ۱۳۵۳)، و افسانه (با نقاشی‌های بهمن دادخواه، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۵۷).

در سال ۱۳۶۴ به نشر مجموعه‌ی نسبتاً کاملی از شعرهای فارسی نیمایوشیج توفیق یافتم که با نام «مجموعه‌ی آثار نیمایوشیج، دفتر اول، شعر»

اول یک کتاب جیبی درآورد «برگزیده‌ی اشعار نیمایوشیج» در سال ۱۳۴۲ -
با تصویرگری که هانیبال الخاص از صورت پیرمرد کشیده بود بر روی جلد. بعد

در ۷۲۲ صفحه توسط «نشر ناشر» به چاپ رسید. با آن که خوشحال بودم پس از گذشت ۲۴ سال از آغاز کار، سرانجام شعرهای کسی که شعر امروز ایران با نام او آغاز می‌شود پس از گذشت ۲۶ سال از خاموشی او، یکجا، توسط من به چاپ می‌رسد اما عمیقاً متأسف بودم که به دلیل شتاب ناشر، غلط‌های چاپی بسیاری در آن راه یافته بود و افتادگی‌هایی داشت که درک درست شعر را برای جوانان و ناآشنایان به شعر نیما ناممکن می‌ساخت، حتی نیمی از شعر «قو» در ص ۱۳۰ و نیم دیگر آن در ص ۱۲۶ به چاپ رسیده بود و پایانش در ص ۱۱۳۱ اما چاپ «مجموعه‌ی آثار نیمایوشیج، دفتر اول، شعر» با همه کاستی‌ها و غلط‌هایش، علاوه بر استقبال شعر دوستان، مقبول اهل نظر هم افتاد. نخست از رهرو صدیق طریقت نیمایی شادروان مهدی اخوان ثالث (م. امید) یاد می‌کنم که در این مورد، این بنده را مشمول عنایات خاصه‌ی خویش کرد. تذکاری هم فرمود که می‌توانستم بعضی شعرها، از جمله پنج غزل، را اصلاً نیاورم که چون عرض کردم: بنابراین داشتم که هر چه را از آن یکتا مرید عرصه‌ی شعر و هنر می‌توانم خواند، بیاورم؛ موافقت و تحسین فرمودند و شعر کوتاهی از نیما را با عنوان «عقوبت» که در آن کتاب نیامده بود، مرحمت فرمودند که به این چاپ افزوده شد. با وجود این در امثال امر آن شاعر بی‌مانند در این چاپ آن پنج غزل و بعضی قطعات دیگر را به بخش پایانی کتاب منتقل کردم.

مایه‌ی دلگرمی دیگر نامه‌ی محبت‌آمیز دکتر حسن هنرمندی از پاریس بود که راهنمایی‌هایی هم دربر داشت، از جمله اشاره به یک نامه‌ی منظوم در گوشه‌ای چاپ شده که آن را هم در این چاپ آوردم.

آقای هوشنگ گلشیری هم مقاله‌ای در مجله‌ی «مفید» درباره‌ی این کتاب نوشتند که برای رفع پاره‌ای از اشکالات احتمالی وزنی می‌باید به آقای مهدی اخوان ثالث مراجعه می‌کرده باشم. در پاسخ به این اشکال ایشان باید با اکراه ذکر کنم که در طول آن بیست و چهار سالی که بر سر این کار گذاشتم همواره وصیت‌نامه‌ی آن بزرگوار را که در این کتاب هم آمده است پیش رو داشته‌ام و به آن عمل کرده‌ام و ترجیح داده‌ام واژه یا واژه‌هایی را نیابم و یا درست نخوانم اما مطابق با دستور صریح آن وصیت بر معنا عمل کنم.